

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój śwjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihcizischczerńi w Budyščinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Palmarum.

Jan. 13, 1—13.

Pójmny, čžescžmy Jesom Khrysta!

1. Šswojemu Šbóžnikej pschinješmy šwoju wutrobu ja wopor.
2. Šswojemu kralej šlubmy nowu šwěrnosć.

Š dženšnischej njedźelu Palmarum špocžinamy tón wulki šwjaty tydžeń. Najwjetšche, najšwjecžišche dopomnecža šu do njeho wobšamknjene. Šchtož je šo w tutych dnjach štało — je najžalostnišche a š dobom najtrošchnišche, šchtož je šwět hdy widžal. Najš Šbóžnik je na pučzu do Jerusalema, šo by pošlušny byl hačž do šmjercze na šchizju, a my na nim měli wumoženje psches jeho krej, hrěchow woadacže.

W Bethaniji tón Anjes pošledni křóčž w měrje wotpocžuje. W domje Šchimanonym, teho přjedy wužadneho nětk pał wustrowjeneho, šu jemu hošcžinu pschihotowali. Lazaruš, wot njeho šbudženy, šmėdžišche šobu ša blidom šedžecž. Martha šebi wsacž njeda, tež dženska kaž hižom přjedy temu Anjesej šlužicž. Marja pał šswojemu lubowanemu mištrej najlěpsche a najkrašnišche pschinješe, šchtož mějescche, mjenujžy šchleńzu dobreje nardoweje wody a wulije ju, šchleńzu rošbivšchi, na jeho głowu a nosy a šo pošhiliwšchi tej nosy se šswojimi wložami trěje, tak šo bu žyly dom wot wonjenja tajšje krašneje žalby napjelnjeny. A tón Anjes jej njewobara, wón šebi tajšje čžescženje lubicž

da a tu šwarjenu šchituje a rjeknje: „Wostaježe ju na pokoj; šchtož je mohła, to je wona čžiniła.“

Šo Marijnym pschikladže — pójmny, čžescžmy Jesom Khrysta! W Bethaniji jeho džakowna lubosć čžescžescche. Wón běšche Šchimana wustrowił a Lazara šbudžil, wón běšche tamnymaj šotromaj jesu bratra šašo dał, wón běšche wschitkim, kotšiz w domje běchu, šłowa wěczneho žiwjenja do wutrobom płodžil. Ša to čžedža šo woni jemu džakowacž. Tež my se šswojim čžescženjom teho Anjesa šebi ničžo šašlužicž ani dohycž nochzemy — džakowacž šo jemu čžzemy ša to, šchtož je wón nam dał, šchtož je wón nam byl.

Tež nad nami šo wón jako lékař čžěła a dušche šjewi. Šunje w poštnym čžaku my š njemu šdychujemy: „Šahoj mie wschał w šchorošči, kiž šy lékař na dušchi.“ Wón našche starosće nješe, wón našche proštwy wuškušchi, wón našche šylšy šetrěwa. Šsřjedža w šachodnym šwěcže je wón našche žiwjenje. Šchtož je wón pschi Lazaronym rowje wupražil: Šchtož do mnje wěri, budže žiwy, hačž runje wumrje — my hišcže dženska na šebi šhonimy. Žiwjenje bjes njeho je knicžomne a šachodne. „Šchto šu šemške kubla tudy? Ženo štrach pschi hrěchach bohaty a šhudy.“ Ženo wot njeho našche šnutškwone žiwjenje móž a šylnosć dostawa. My ša jeho blidom šedžimy. Wón našchu dušchu se šswojim šłowom našcžuje, wón čžze w martrownym tydženju jich wjele, wjele se šswojim čžěłom a křwju pschi Božim woltarju našcžicž.

A ša to čžzemy jeho š džakownej lubosćžu čžescžicž.

Kak to sapočnjemy? Anjesowe słowo nad Mariju: „Schož je mohla, to je wona činiła“, nam pokáže, so šu našchemu činjenju mjesh scžehnjene, dženska kaž tehdy. „Pšches hnadu dyrbiš sbóžnosť dostacž“ — pšchi tym woštanje, na to naš wošebje martrowny tydžen dopomnja. A wopornej šmjerczi našeho Sbožnika, k jeho sa naš dokonjanemu wumožanju my ničžo pšchinoschecž njesamožemy. „Schož chze čłowjet dacž, so by šwoju dušchu wumohl?“ Ale „ta krej Jesom Khrysta, teho Sšyna Božeho, wučijeczi naš wot wšchitkeho hrěcha.“ To je jeno wón činicž a dokonjecž mohł, to dyrbimy my jemu tež woštajecž a jo na šwojej ramjeni wšacž šebi njeswěricž. Čži dokonjeni horčach w njebju we šwojich bělnych draštach „šu tute šwoje drašty wubělili w jehnjecžowej krwi;“ šchož chzemy my podrožnizy w prošche drube činicž? Jesuškowa woporna šmjercž — jeje chzemy we wěrje šo wješelicž a sa nju Bohu šhwalbu dawacž; džakowna luboscž hišchče došč pucžow namaka, po kotrychž móže šhodžicž.

Wo Mariji ščenit Lufasch powjeda, so wona k Jesuškowymaj nohomaj šedžo na jeho rěč pošluchasche. Tak čini ty tež; šjew šwoju luboscž k šwojemu Sbožniku i tym, so liwki nimo jeho šłowa nješdžesch; wotewr jemu šwoju wutrobu a sanor šo w tutym čichim tydženju do historije čžerpjenja a wumrjecža šwojeho Anjesa. Tak čini džakowna luboscž.

Čžahy špytowanja njewuwoštanu, kaž wone tam i šhorosčzu a šmjercžu Lazarowej dom tamneju šotrow potrjehichu. Potom šo dowěr, kaž šo Marija temu Anjesej dowěri; njesadwěluj, hdyž šu Bože pucže hinajšche hacž tvoje; džerž šo temu Anjesej a wušnaj: „Dha wšchak woštanu ja štajnje pšchi tebi.“ Tak čini džakowna luboscž.

A nětk Marijne krašne hošdowanje w našchim ščenju! „Kóžde šłowo je Mariji pšchekhude, kóžde šnamjo pšcheknadne — wona tu šchleňzu i drohej nardu nad hłowu Sbožnika rošbije, jemu tak luboscž šwojeje pšchepolneje wutroby šjewi a šmē na to se rta žalbowaneho tu šhwalbu šlyšchecž: „Schož je wona šamohla, to je wona činiła.“ Tamna droha narda, 300 kroschow hódna, to njeje wučiniła, jejny dobry škutk běšche tón žyly wopor jejneje luboscže. Š tej žalbu wona temu Anjesej šwoju wutrobu sa wopor pšchinješe. A jako wona činješche, šchož móžesch, dha je wona wjazy činiła, hacž šama wjedžišche. Boh jejnu ruku wodžesch, so dyrbješche wona teho Anjesa čželo žalbowacž k dnju jeho pohrjebanja. Schož štaj Nikodemuš a Josef i Arimathije po Anjesowej šmjerczi čžiniłoj, to je Marija do jeho šchizowanja dokonjala. A dokelž šo wona we šwojej džaknej luboscži sa žanej čžeschu, žanej mšdu a žanym pšchipošnacžom njepraschesch, to jene jeno šebi žadajo, so by šo temu Anjesej čžescž dostala, dha je jej tón Anjes njesachodnu kónu čžescže pšchihotował se šwojim šłowom: „Hdžez tute ewangelion budže předowane po wšchem šwěcže, tam budže tež to, šchož wona je čžiniła, prajene k jeje wopomnjenju“ — šwědczenje, kotrež je šo pšches wšchitke lěštotetki dopjelnilo hacž do tuteho dnja. Schož je Marija čžiniła, to my tež šamožemy. Wšhitko je do tamneho jednoreho šłowa wopšchimjene: „Lubujmy jeho, dokelž je wón naš přjedy lubował.“ Našcha wutroba dyrbi ta šchleňza byčž, kotruž chzemy rošbicž a žyle wulečž. Našcha wutroba njetrjeba rjana byčž; ale šlamana a ponižena dyrbi wona byčž; jeno tajka je wona temu Anjesej špodobna. Štupmy w tutym tydženju pšchezo a pšchezo šašo pod šchizž Khrystušow, hacž by

w našchich wutrobach to šlubjenje wotučžilo: „Tebje chzu lubowacž, tebe chzu čžescžicž, pšchecželo mój wutrobny!“

2. Pójmny, čžescžmy Jesom Khrysta, šwojemu kralej šlubmy nowu šwěrnoscž. Kónž našcheho ščenja nam hišchče drubi wobraš podawa. Tón Anjes Bethaniju wopuscheczi, do Jerusalema čžahnyčž — a hlaj, wjele luda, čži šwjedženszy hoščžo, kotřiz šu hižom pšchischli a sa nim šo prascheli, jemu napšchecžiwu čžahnu, palmowe hałosy w rukomaj džeržo i hošianušpěwanjom jeho štrowja. Hošanna, budž šhwaleny, kiž pšchindže w Anjesowym mjenje, tón Šraelski kral! Haj, tež te džeczi w templu jemu i tajkim wyškanjom hošduja.

My wot tuteho kralowškeho šacžehnjena teho Anjesa do Jerusalema drje tež přenju njedželu adventa šlyšchimy, ale dženska my tuto ščenje tola i druhimaj woczomaj wobhladujemy. Kaž wjele wješeleho hibanja šo tež w nim namaka, w duchu my tola hižom tón šchizž widžimy. Nunjež šo tež te hałosy k šwjedženskemu powitanju na pucž ščželu, i bofa pucža my tola te šchtomny wot Getsemane widžimy a našche wóčžko tam šhladuje, hdžez Golgatha leži. My jo njemožemy šapomnicž, so budže tutón šamšny lud, kotryž dženska Jesuša jako šwojeho krala wita, sa něšcho dnjom šwoje šchizuj! nad nim wołacž. Tón Anjes šam podobnje šacžowa. Pod wyškanjom teho luda hłuboka boloscž pšches jeho wutrobu čžehnje. Žako wón na to měšto pohlada, plakašche wón na njo.

Kak wón na naš hlada, na našche džeczi, kotrež dženska pšched Boži wołtar štupja, šwoju wěru wušnacž a šwojemu njebjeskemu kralej šwěrnoscž šlubicž? Budža wone wěru džeržecž, abo budža šebi šwoju kónu i wutroby wutorhnyčž dacž? Budža wone dale i Božim šłowom šwoje wutroby napšchecžowacž abo tošame kaž hubjenu jědž i nohomaj teptacž? Budža wone nad šwojim šemškim powošanjom šwojeho njebjeskeho šapomnicž? Budža wone modlerjo abo hanjerjo? D so by jim tón Anjes šwěrných pomoznikow, šwědomliwych radžicželow, šhutnych dobroproščerjom wubudžil!

A my? Njedžela Šalmarum chze sa naš dženi špytowanja šebje šamych byčž i tym praschenjom: Ššmy my woštali w tym, šchož šmy wukli? Štejimy žyle a pošnje na šažožku šwojeje něhdy wušnateje wěry? Ššmy my šwojemu njebjeskemu kralej tu šwěru džerželi, kotruž jemu pšchishachmy?

Pójmny, čžescžmy Jesom Khrysta! Ššlubmy jemu: Tvoji šmy a i Tobu chzemy džeržecž, ty šyno Ššajowj!

Šamjeň.

M. w B.

Ššwojemu Sbožniku a kralej šwjecž wěcznu luboscž a šwěru!

Nječ nješwěra tu roščze,
Ša šwěru wobšhowam
A pošnu džakownoscže
Ša Tebe dušchu mam;
Ššy sa mnje čžerpił krjudy,
Ššo bēdžil se šmjercžu,
Duž Tebi šwjecžu tudy
Nětk wěcznje wutrobu.

Ja husto blyly ronju,
So kmjercz Cze jimaſche,
A so tu wospjet ſhonju,
Kaſ kwet Cze ſabyl je;
Ty, luboſcz wobleczeny,
Tak wjele doſonja,
A tola ſapomnjeny
Eſy tudy wot kweta.

Eſy luboſcz kwerna, prawa,
Wſchem ſ nuſy wupomhaſch;
Njech wſcho ſo Tebye wſdawa,
Ty tola kwernoſcz maſch.
Mje Twoja luboſcz hnuma,
Hdyž ja ju ſaczuwam;
Mi woczko w blyſach pluta,
So ſ Tobu njebjio mam.

Cze dzerži moja duſcha,
D njepuſchcz wote mnje;
Njech wona Tebi kluſcha
Do wſcheje wecznoſcze.
Tež bratrow, kotrow wjele
Njech ſ njebjio ſhladuje,
Wſched Tobu pada dele
A Tebi ſ wutrobje!

K. A. Fiedler.

Spěwaj a dźelaj.

Tak nětotre powjedańczo poſaſuje, ſ czeho ma žiwjenje wobſtejecz, mjenujzjy ſe ſpěwanja abo ſtaranja ſa duſchu, kaſ tež ſ dźelanja abo ſtaranja ſa czeło. Dženſa pak daj ſo dopomnicz, kaſ tebi kóždy tydžen tole rjane kłowo pſched woczki dzerži. Njedzela, přeni džen w tydženju cze namoſtwa, ſo by na uim njedzela. Póndzela, džen po njedzeli, chze czi prajicz, ſo je to přeni dźelawy abo wſchědny džen. Wutora je ſtare woſnamjenjenje ſa druhi, křjeda pak křjedzny džen w tydženju, na czož ſchtwórta jako ſchtwórty a pjat jako pjaty dźelawy džen ſczěhujetaj. Šsobota, po ſtarym židowſkim křabacze mjenowany poſledni džen w tydženju, cze na to wjedze, ſo maſch we kwojim džełe ſaſo kwojatoſ cžinicz. Tak czi tydžen pſched woczki ſtaja, kaſ maſch we kwojim cžaſu ſpěwacz a we kwojim cžaſu dźelacz. Maſchi lubi křerbyzjy wótzjojo ſu tym křydom dnjam ſpomnjene mjena w pobožnej křeſcijanſkej myſli narjekli; a ja křebi tole narjetnjenje wažu a křwalu porno druhemu, na pſchiklad němſtemu, kotrež na pſchibohow dopomina, kotrychž ſu jich wótzjojo něhdy cžeſčili.

Se ſpěwanjom a dźelanjom, wſcho we kwojim cžaſu, je naſch křerbski lud pſchezo ſbožowny byl. A ſpěwanje a dźelanje wopať nałožecz, dobre njecžini. Njedzela njedzela — to žohnowanje njepſchinjeke; a wſchědny džen, hnydom póndzela, dži křucze do džeła a ſo njekomdž.

A tola, křoſhm mje prawje, mój luby cžitarjo; to kłowo: „Spěwaj“ chze czi tež něſchto ſa dźelawy džen prajicz, a to kłowo „dźelaj“ něſchto ſa njedzelski a kwojaty džen. Njedzelski džen njedzela njenuſnje, budž pak pilny ſ Božemu džełu. Pſchewiň njelóſcht ke kemſchiczu. Njeſtaj ſo porjadnje, byrnjež by pučž do Božeho doma trochu daſchi abo dyž a dyž njepodobny a wjedro hubjene bylo. „So bychmy předomanje a Bože kłowo radži klyſcheli a wuknyli.“ Bože kłowo ſ wopravdžitym žohnowanjom klyſchecz, ſ temu je ſnutſkowne ſbudžowanje křebje kameho nuſne a wěſte dźelanje na křebi křamym. Kaſ wjele drje jich huſto bjeſ wopravdžiteho dźelbracza a napominanja duchownych mozow poſkucha!

Čeni nihdže niczo wuſchny njeje, tež niž w Božim domje a w Božim křaleſtwje.

Šchtóž ſo ſe kwojeje žykej mozu ſ Bohu poſběhujje, ſmėje po-žoňowanu njedzela a ſ tym žohnowany tydžen. Tola njefabudž tež ſa dźelawe dny ſpěwacz, ſpěwaj rano a wjeczor, do jědže a po jědži. Luby kwojaty wótcženafch, kiž mēl ſo kóždy džen ſpěwacz, kaſ ſchtwórta próſtwa ſe kwojim „dženſa“ poſaſuje, pſchewodž tebe pſcheſ wſchitke dny. To je wopravdže rjenje prajene, ſchtóž ſu rjekli, ſo ma kóždy džen kwoju próſtwa, tež dźelawy džen. Hdyž ſo ſa njedzela přenja, ta kwojata, derje hodži, dha ſa přeni dźelawy džen druha, kiž naſ wuczki, pſchi džełe Bože křaleſtwa njefabucz, ſa wutoru abo druhi dźelawy džen tſecza, kiž wuczki, niž woflabnyč abo morſotacz, kaſkuli a hdyžkuli nam Boža wola napſchecžimo ſtupi, runje kaſ w dopjelnenju ſemſkeho powoľanja pſcheſtač nimaſch. Ma křjedzny džen tydženja, kiž naſ do křjedž džeła a próžy na ſemi wjedze, kaſ nuſne to dopomnjecze ſchtwórteje próſtwy, ſo by křebi wot Boha žohnowanje ſa njo wuproſny! Hdyž pak kř přenju položju tydženja pſchecroczki, dha ſo dopomniſch na kwoje winy a ſtomdy; a hdyž ſo tydžen počnje na kónž křilecz a kř ſaſo jeho ſpſtowanje ſhonil, dha czi ſcheſta próſtwa pſched woczki ſtupi a na křobotnym dnju kónž wſcheho ſemſkeho a křabatny wotpočinił, kiž je Božemu lubej woſtajeny, widžiſch. A hdyž kř ſo w bėhu tydženja do ſemſkeho žiwjenja ponóril, ta próſtwa: Wumož naſ wot teho křeho! twoje woczko a wutrobu ſ njebjekemu domej poſběhujje.

Dopomni ſo kóždy tydžen w lěče na tole „ſpěwaj a dźelaj!“ Potom budže czi kóždy tydžen, haj kóždy džen wužitny a po-žoňowany.

Šte křewědomnje.

My bėchmy, tak młody duchowny powjeda, bohateho bura ſ rowu pſchewodželi. Šchtóž je tuto pſchewodženje wohladał, wu- pſcheny kaſchecz, palmy a kwėtki, a pſchi tym ſpěwacz klyſchał: „Jeſuſ, moja nadžija“, tón je wěſcze teho mēnjenja byl, ſo je wumoženy ſ ſbožnemu wotpočiniłej ſchoł. Mi pak poſlednje, ſa- dwělowanja poľne kłowo, kiž bē tón njebočicžki ke mni rjekł, ſ myſli njekhaſche. Prajił bē mi, jako jeho wopytach a ſpoľojicz pytach: „W křjedza mjeſ tym tam horſach a mjese mnu leža tſi kónčka kłomy!“ Křiſke džiwoe kłowo bē to tola bylo! A tute tſi kónčka kłomy mylachu mje pſchi žylym křowanju. Safo teho ſemrjeteho tak widžach w jeho bėlej křmjertnej draſcze, ſ kwėtkami kaſ poľateho, dha mi bē, jako by něchtó ſ tſjoch walcžkow kłomy proch na njeho tſchaſł. Safo wēnzjy a pletwa na kwėtkow wóſ kładžechu, mi bē, jako by njewidomna ruſa na nje hičcze tſi wulke kónčka kłomy cžiſla, ſo wot wſchěch ſelenych kwėtkow niczo wjazjy widžecz njebē. A jako potom czeło do rowa křowachu a ja rēcž dzeržach, křincžachu mi pſchezo te kłowa do wucha: Tſi promjenja kłomy, tſi promjenja kłomy leža w křjedza mjese mnu a tym tam horſach.

Šchto dha bē ſo pak křjedza mjeſ teho ſemrjeteho a Boha křunylko? Šchto bē to bylo? A czeho dla to mjeſ nim a Bohom hacž do kónza ležo woſta?

Wón, Handrij Křjenž, bohaty muž, bēſche raſ kłomu pſched kwojimi wrotami na wóſ dawal. Šeho křuſod, Michal Kawrjenž, bēſche tón džen runje to křamo cžinił. Š wobeju dworow bėchu cželadni křětru hromadu kłomy pſched wrota nanoſyli a walcžki wobeju ſo hromadu dótkachu. Wſcho bėchu hižom na wóſ ſdawali. Šeno tſi walcžki hičcze ležachu. Čzeje wone bėchu? Kawrjenžowe bėchu, ale Křjenž bē je hižom, ſo pſchekladawſchi, na křwój wóſ cžiſnył. Wobaj ſo počzeſchaj teho dla wurēcžowacz, woľanje bu wjetſche a wjetſche, ſo ſo wjeſni hromadu ſbėžachu. Kawrjenž na tym wobſta, ſo je kłoma jeho, ale Křjenža bē hańba, pſched ludžim

ſwój ſmyſt, kiž móžeſche ſo tola taſ ſara lohto ſtač, pſchidacž. S hary bu ſtóržba. Krjeńz da tej wězy na wótre pſchińcž. Wnſch-noſež jemu pſchiſahu pſchiſunſy. Ach, taſ rad budžiſche něto ſuſpodej te tſi walczki ſłomy pſches płót pſchicziſnył a t ſwojemu pſchekhwatanju ſtał, ale to jemu jeho hordocž nje pſchida. Duž te tſi porſty ſbėhny a pſchiſahaſche. Zawrjeńz ſhubi ſtóržbu a džeſche wſchón čerwjenty i hńewom domoj. Krjeńz paſ wobłėdny a bė wot nětk wſchón pſchemėnjenty. Nikomu do woczow pohladacž nje-móžeſche, wchėm by i pucža ſchoł, wón ſo na nikoho pſchecželnje wuſmjał njeby, čzihi a ſtupy a njeſmilny kłodžeſche po ſwojich puczach. „Tu widžicze, wón ma ſke ſwėdomnje“, taſ ludžo na njeha pokafowachu.

Te tſi kónčka ſłomy woftachu ležo mjeſ ſuſpodomaj, ale tež mjeſ Krjeńzom a Bohom — a to bė to najhórſche a bė boha-teho bura hiſčcže pſchi poſlednim ſdychnjenju taſ čzwilowato.

Njemėj nikoho we ſtym podhladže.

W jeny domje bėſche wulke roſhorjenje: Drohi pierſchecžen bė ſo bjeſ ſlėda ſhubił. Dny dolho bėchu pytali — wſcho po-darmo. Duž bė jim wucziniene, ſo je pierſchecžen kradnjenty. Ale wot koho? Wėcže wot jeneho domjazeho. A to ničtó druhi bncž njemóže, hačž ſlužobna. Najpriedy i tym pſchecziwo tej dotal ſprawnej holecžy won njechachu. Skónčnje paſ rėkaſche: Marja, ty ſy pierſchecžen wſaka, wuſnaj ſo; hewał žadyn čłowjeł do teje ſtwy pſchiſchoł njeje.

Winowana holza wobłėdny. Se ſtrachom ani ſłowczka je rta njestłóczy. Kajti bė to poroť! „Ja jón njeſwym wſaka“, ſkónčnje wurafy. Hoſpodať a hoſpoſa i ramjenjomaj ſacžezėſchtaj. Wu-rėczecž a wulhačž ſo njesprawna čzyſche, hewał ſo tola taſ wu-ſtróžaka a wobłėdnyła njeby. Ta holecžka ſpóſna, ſo jej njewėryachu. Ta myſł, ſo ſmėja ju na dalſche ſa paduſchnizu, pſchinjeſe ſprawnu holzu do ſadmėlowanja. Po něſčto dnjach ſo i domu minty a něſčto njedžel poſdžiſcho jejne čžėlo i hata wuczahnychu, w kotrymž bė ſmjercž pytała. Nětko bė tola wucziniena wěz, ſo bė ſo kſo-ſtanja nabojawſchi, ſama do ſmjercže ſchła.

Šchtyrzczi lėt bėchu ſo mintyke. Mjeſ tym bė ſo mjele pſchemėniko. Wjazy ſwójbnnyh njebė wjazy pſchi žiwienju. Duž ſo w domje něſčto porjedžeſche. Stare ſchpundowanje ſo torha-ſche, ſo by ſo nowe položiło. A hlaj, duž pod deſtu kraſny ſkoty pierſchecžen namafachu. Bė to tón, kiž bė ſo pſched 40 lėtami bjeſ ſlėda ſhubił.

Hoſpoſa tu hiſčcže bėſche. Sej pierſchecžen pſchinjeſechu. A nětko wona wobłėdny. Pſched jejnej woczji ſtupi w duchu jejna něhduſcha ſlužobna, mloda a čerwjena, kiž tehdy na tawny poroť wobłėdny, a kiž je jeha dla do ſmjercže ſchła. Wboha, pſchepoſdže wuſprawnjena holecžka!

So bychu tola wſchitzu taſ prawje ſwėru to ſłowo ſwjateho piſma wopomnicž čzyli: Njemyſł we ſwojej wutrobje ničto ſteho pſchecziwo ſwojemu bližičemu!

Njeprawe kublo k dobremu njetyje.

W ſrjedžiſnje ſańdženeho lėſtótetka we wulkei wſy ſamóžity mlyńt bydleſche. Wón mjejeſche rjany mlyń a ſwoju dobru ſa-ſlužbu; ale je ſwojim ſprawnje ſaſlužennym dobytkom ſpokojom njebė. Nunjež žanyh džečzi njemėjeſche, čzyſche ſo tola prawje rucže wobohacžicž. A jeha mandželſka, kiž mėla jeha warnowacž, jeha w tymle pſchedewſacžu jeno wobkručowafche. Wobaj ſo na ſke pucže podaſchtaj. Wón we ſwojim mlyńſtwje jebaſche, hđžežkuli ſo ſkladnoſež poſficzi, a wona do mloda, kiž mjejeſche na pſchedań, wodu lijeſche. Sej do talne dobre mjeno pocža wſchał pſched

ludžimi trochu ſmjerdžicž, ale ſamóženje roſčezjeſche. Tola wonaj bėſchtaj ſo jenicžy ſa — woheń drėkoj. Naſ na rjany nałėtnim dnju znył dwór w płomjenjach ſtejeſche. Se žakoſnej ſpėſchnocžu płomjenja wokoło ſo hrabachu, ſo ſo tež ani najmjeńſche wu-ſchowacž njehodžeſche. Woſebje ſpodžiwne bė, ſo wot wėtra nje-ſene ſchtrė tež wotležany dom ſapalichu, hđžež ludžo bydlachu, wo kotrychž znyła wjeſ wjedžeſche, ſo ſo i paduſchſtwom žiwja. Naſ dha paſ bė woheń w mlyńje naſtał? W kólni bėchu len ſpowje-ſcheli. S njekedžbliwocžu bė mlyńkowa do tuteje kólnje, dokełž bė popjełowa jama połna była, něſčto popjeł runje i kachli wu-ſnyła a len bė ſo palicž pocžał. Bórſy drje ſo woheńja do-hladachu, ale ſchtóž wė, taſ rucže ſo len pali, tón roſhmi, ſo bė wſcho haſchenje mlyńtez ludzi do čziſta podarmo. Dokełž bė mlyń-kowa i njekedžbliwocžu woheń ſamiſchtrika, duž tež žane myſle na to njebėchu, ſo bychu je ſawėſčzenja žane ſarunanje doſtali. Šterſcho jim ſa lohtomyſłnu njekedžbliwocž čžežte kſoſtanje hrožeſche. Tola leſny mlyńt ſebi pomhačž wjedžiſche. Wo wſy mjejeſche kħude pſchecželſtwo, kotrehož džewjecžlėtny hólczk by huſto w mlyńje byl. Tutemu hólczkej a jeho ſtarſchimaj mlyńt nětko rėczjeſche, ſo by pſched ſudniſtwom wuprajil, ſo je wón tón džen ſe ſchwablicžku wo kólnjowe durje ſchtrychnyl a ſo je ſo na mjejeze palicž pocžało, na čzož je wón potom čzelnył. Sa to ſlubi mlyńt, ſo čže do ſwojeje ſmjercže tutemu hólczkej wſcho ſwoje ſamóženje wotkaſacž. Hólczk pſched ſudniſtwom taſ rėczjeſche a mlyńtezom ſo ničto njesta, wjele bóle mjejeſche jimaj wopalna polkadniza jara wulke ſarunanje wuplacžicž, dokełž bė mlyńt wyſoło ſawėſčzenty. Nětko mlyńt ſwój znył dwór mjele rjeńſchi wutwari, hačž bė priedy byl. Ale wón bė ſo tola ſa drugeho prózowal. Nižom bė džen poſtajenty, na kotrymž čzyſche do noweho doma ſacžahnyčž, duž jeha nahle Woža rucžka ſaja, a runje na tym dnju, hđžež bėſche do doma čzahnyčž čzył, jeha do rowa njebechu. Wudowa, najpriedy jara ſrudna, ſo, taž to huſto je, bórſy ſtroſchtowa a ſo i nowa woženi. S tym paſ bėſche ſebi žakoſny prut ſama ſa ſo narėſaka. Sejny druhi muž ju njebė i luboſcže, ale dla jejnyh pjenjeſ a jejneho mlyńa brať. Teho dla ſo wot nětk ſa nju jara ſrudny čzaſ ſapocža. Tón hruby muž bórſy to žadanje wutkwofaſche, ſo mėla jeho žona jeha ſa jenicžkeho herbu poſtajicž a jemu znył dom ſapiſacž dacž, a dokełž ſo wona temu ſpieczowafche, ju wón džen a bóle bijeſche, ſa wloby čzahafche a ju na kóžde waſchnje krjudowafche. Dokełž ſkónčnje tuto čzwilowanje dlėje wutracž njemóžeſche, bė jemu ſkónčnje t woli a jeha ſa herbu wſcheho ſwojeho ſamóženja poſtaji, taſ ſo mējachu nětko wſchitzu jejni pſchecželjo — tež tamny hólczez — próſdni woftacž. Naž paſ to pſchezo je, bė tež tu. Nětko ſo jej hiſčcže hórje džeſche, jejny muž hiſčcže bóle na nju ſaſhadžeſche, dokełž docžafacž njemóžeſche, ſo by to ſamóženje tež do rukow doſtał. A ſa něſčto lėt bė ſo jemu to radžilo. Teho žona, wſchėdnje tyſchena a rudžena, wumrije. Šchto bė nětko wot ſwojeho jebanſtwa mėla?

Taſ paſ ſo, taž Šchryſtuſ ſam praji, kóždemu dže, kiž ſebi kubla hromadži a njeje bohaty — w Boſy.

Wſchelake i bliſka a i daloka.

— Sańdženu pónđzėlu 10. mėrza je ſo ſačóžny kamjeń položił ſa pomnik t dopomnjecžu tnyh w lėcže 1813 na dubowej hórje pola Wyſkoſej padnjennyh wojakow. Šwjedžėńſku rėcz mjejeſche knjeſ ſarať Gólcz i Raſez. Pomnik budže ſo njedžėlu 18. meje po-ſwjecžicž.

— Š dopomnjecžu na pſchewinjenje franžowſkeho podczjeſčcže-nja pſched 100 lėtami budža ſo w bližičim čzaſu dopomnjeńſte pjenjeſny wudacž a to 6 millionow hrinnow. 3 milliony budža 3 hrinnowſte a 3 milliony 2 hrinnowſte kručy.